

**PRINCIPER GÄLLANDE SKOLSKJUTSAR TILL
SKOLORNA INOM BILDNINGSVÄSENDET**

1. INLEDNING

Enligt Kronoby kommuns förvaltningsstadga 65 § mom. 4 skall bildningsnämnden godkänna skolskjutsplaner och gränser för skolskjutsar. Skolskjutsarna genomförs i enlighet med 32 § i lagen om grundläggande utbildning 1998/628 och de principer som tidigare fastställts av bildningsnämnden.

2. TRAFIKSÄKERHETSARRANGEMANG

Skolans ordningsregler är i kraft under skolskjutsarna och iakttagandet av reglerna övervakas. Väntetiden, på- och avstigning innebär dock många risker. Som användare av skolskjutsen och allmän trafik har eleven möjlighet att påverka sin egen trygghet. Chauffören bör garanteras arbetsro. Eleverna får inte heller störa andra resenärer. För gymnastiklektioner får idrottsredskap medtas. För att skoltransporterna skall förlöpa så smidigt och tryggt som möjligt, bör eleverna och vårdnadshavarna vara medvetna om följande principer och iakta dem:

Användning av säkerhetsbälte under skolskjutsen

- Taxichauffören leder och övervakar elevernas användning av säkerhetsbälten;
- Ifall eleven trots upprepade tillsägelser inte iakttar föreskrifterna, är taxichauffören skyldig att meddela därom till skolan;
- Skolans rektor kontaktar elevens hem, informerar om situationen och meddelar att elevens uppförande inte kan fortsätta, samt att elev som äventyrar sin egen och andras trafiksäkerhet kan vägras skolskjuts;
- Förfarandet baserar sig på lagen om grundläggande utbildning 29 och 32 §§. Skolkansliet informerar skolan och taxiföretaget om det förändrade arrangemanget.

Vårdnadshavarens minneslista

- Trafikanten anvisar en plats för på- och avstigning; den kan vara busshållplats, anslutning eller annan trafiksäker plats. Om vårdnadshavaren och trafikanten har olika åsikter om hållplatsen, är det kommunen och trafikanten som, i enlighet med vägtrafiklagen, gemensamt beslutar om hållplatsen.
- Vårdnadshavarna har ansvar för eleven på vägen mellan hemmet och hållplatsen.
- Diskutera med barnet om hur man uppför sig på hållplatsen och i bilen
- Se till att barnets ytterkläder är försedda med reflexer eller att reflexväst används,
- Meddela taxin/skolan om saker som hänför sig till skjutsarna och gäller allvarliga ärenden angående barnets hälsotillstånd;
- Meddela taxin/skolan om barnet är sjukt eller om övrig frånvaro, för att förhindra att onödiga rutter körs;
- Vårdnadshavaren är skyldig att överenskomma med trafikanten om skada som barnet förorsakat bilen. Kommunen ersätter inte skador som eleverna förorsakar bilarna.

Minneslista för eleven

- Kom alltid i god tid (minst 5 min. före) till avtalad uppsamlingsplats;
- Vänta på transporten vid hållplatsen eller avtalad plats, inte på körbanan;
- Vid skymning och mörker använd alltid reflex eller reflexväst;
- Bilen är inte försenad, om den anländer till hållplatsen inom tio-femton minuter efter avtalad tid;
- Rusa inte in i bilen så att du knuffar till övriga passagerare;
- Hälsa på chauffören;
- Använd alltid säkerhetsbälte i taxi;
- Uppför dig lugnt i bilen med iakttagande av gott uppförande;
- Sittplatserna i bussen är inte reserverade för skolväskor;
- I buss eller taxi är det inte tillåtet att förflytta sig under transporten;
- Buss- eller taxichauffören får ingripa vid störande beteende under transporten på det sätt som situationen kräver;
- Se till att du inte glömt kvar något i bilen;
- Vänta tills bilen kört från hållplatsen och att du tittar åt alla håll innan du korsar körbanan.

Minneslista för chauffören

- Kom ihåg att du som medfostrare bör föregå med gott exempel och visar god ordning. Ditt språkbruk bör vara vänligt och sakligt;
- Kom ihåg att specialelever ofta behöver särskild uppmärksamhet;
- Kom ihåg trafikreglerna och trafikvett, vid skolskjutsar är hastighetsbegränsningen 80 km/h;
- Försök vara punktlig i tidtabellen och reservera extra tid om föret kräver det;
- Kör försiktigt in till hållplatsen;
- Se till att på- och avstigningen sker på avtalad plats;
- Se till att på- och avstigningen sker lugnt och utan brådska;
- Kontrollera att säkerhetsbältena är fastspända (i taxi) innan du startar;
- Vid problem under transporten, kontakta först skolans rektor och bildningskansliet, vid behov även föräldrarna.

Även vårdnadshavarna till skjutsberättigade elever kan på egen bekostnad ordna sina barns skolresor på bättre sätt, om de anser att den servicenivå som kommunen erbjuder inte är tillräcklig.

Trafikantens ansvar omfattar transporten av eleverna från hemhållplatsen till skolhållplatsen och från skolhållplatsen till hem hållplatsen. I övrigt har skolan ansvar för eleverna under skolresan. I skolans arbetsplan ska finnas en utredning hur skolskjutsarna fungerar och hur transportererna är ordnade på skolgården.

Arbetsgivaren kan kräva att en person visar upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. straffregisterlagen (770/1993), när personen första gången anställs i eller utnämns till ett anställnings- eller tjänsteförhållande som omfattar uppgifter som avses i 2 § lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002), eller första gången tilldelas sådana uppgifter.

3. ALLMÄNNA PRINCIPER

Kronoby kommun ordnar skolskjuts för elever inom den grundläggande utbildningen till skolan om en elev i förskola eller i åk 1-2 har en skolväg som är tre (3 km) eller mera och om en elev i åk 3-9 har en skolväg som är fem (5 km) eller mera eller om vägen anses farlig (gäller åk 1-6).

Skolväg

Med grundskolelevernas egentliga skolväg avses den dagliga sträcka mellan hemmet/bostaden (enligt befolkningsregistret) och skolan som eleven tillryggalägger då han eller hon tar sig till skolan längs kortaste möjliga allmänna väg som är framkomlig till fots året om från hemmets/bostadens gårdsplan till skolgården och är trygg. Bildningskansliet mäter sträckan i samarbete med tekniska verket.

Skolskjutsar ordnas eller ersätts bara för sträckan mellan hemmet och skolan. Skjutsar till vårdplatser och eftermiddagsklubbar hör inte till skolskjutsarna och varken ordnas eller ersätts.

Två adresser

Med anledning av Högsta Förvaltningsdomstolens utslag om rätt till skjuts till två adresser gäller följande: Eleven/förskolbarnet har endast en adress i befolkningsregistret. Kommunen är enligt Högsta Förvaltningsdomstolen inte skyldig att ordna kostnadsfri skolskjuts p.g.a. de boendearrangemang ett barn berörs av som följd av föräldrarnas skilsmässa.

Beslutet betyder att skolskjutsen beviljas endast till den adress som finns i befolkningsregistret.

Försäkringar

Elevernas allmänna skolförsäkring ersätter olyckor som inträffar under egentlig skoltid, vid undervisning, på gymnastiklektioner och sportdagar, raster samt olyckor som inträffar vid deltagande i gemensamma klubbar, idrottsevenemang, utfärder, besök på utställningar, museer, arbetsplatser m.m. som ordnas inom ramen för skolans läroplan och som är omnämnt i skolans arbetsplan. Försäkringen ersätter skador som inträffar under skolresan, förutsatt att resan har följt överenskomna riktlinjer dvs. den normala rutten mellan hemmet och skolan. Försäkringen ersätter vårdkostnader som uppkommer vid olycksfall. Sakskador ersätts inte.

Vid olyckor där fordon är inblandade gäller de allmänna bestämmelserna enligt trafikförsäkringslagen.

Kilometergränser

Kommunen är inte skyldig att ordna skolskjuts för hela vägen - skolskjuts kan också ordnas endast för en del av sträckan. Eleverna förväntas promenera till den plats där han eller hon stiger på taxin eller bussen. Minimigränsen för att eleverna skall hämtas från huvudvägarna är 2 km i förskola och åk 1-6 och 3 km i åk 7-9 och gymnasiet.

Skjutsrutterna och tidtabellerna kan ändras under läsåret. Till elevens vårdnadshavare kan på anhållan betalas ersättning för skolresekostnaderna, om eleven uppfyller villkoren för rätt till skolskjuts och vårdnadshavaren skjutsar eleven, om det inte annars är möjligt för kommunen att ordna transporten. Ersättningen betalas som ersättning/resa enligt den seriebiljetttaxa för busstrafik som fastställts av kommunikationsministeriet. Ersättningen betalas till vårdnadshavarens bankkonto i efterskott.

Gymnasiet

Gymnasieeleverna har inte gratis skolskjuts, men till de elever som har 10 km eller längre till skolan utdelas automatiskt en subventionerad månadsbiljett som kostar 20 €/månad. Avgiften faktureras från skolbyrån i rater á 2 månader. För elever i åk 1-2 faktureras minst 9 månader, för elever i åk 3 faktureras minst 6 månader. Avgiften faktureras alltid, endast om man har lämnat in sin biljett till gymnasiet kansli på förhand för minst en hel månad utgår avgiften för den månaden. Om man använder buss under den tiden måste man betala gängse biljettpris till bussbolaget.

Begränsningar

Alla elever som är berättigade till gratis skolskjuts under läsåret tilldelas via skolan en namnförsedd läsårsbiljett som bör uppvisas vid påstigning. Förutsatt att det finns rum i taxibilarna och bussarna kan även andra än skjutsberättigade elever åka med på alla rutter och på alla sträckor förutsatt att man köper kommunens skolbiljett. Köp av enstaka biljetter för tillfälligt bruk kan göras på skolorna eller vid kommunbyråerna. Priset är 1,50 € /resa, 1-12 km, över 12 km 3 €. Chauffören får inte ta emot andra än skjutsberättigade elever ifall taxin är full, t.ex. till födelsedagskalas eller dylikt.

Widjeskogs bussar är alla normala turbussar och skall betjäna även andra än skolelever. Normalprissatt vuxenbiljett kan då köpas direkt av chauffören.

Övrigt att notera

Gratis skolskjuts ordnas enbart till den skola, som eleven enligt skolsektionens beslut har antagits till närskola. En elev som antas till en annan skola än närskola har inte rätt till avgiftsfri skolskjuts eller skjutsningsbidrag. Elev som flyttar under läsåret inom kommunen eller utanför kommunen har rätt att gå läsåret till slut i den skolan där eleven inledde läsåret, förutsatt att vårdnadshavarna svarar för kostnaderna för skolresorna.

Om vårdnadshavarna vill byta skola under skolåret ska mottagande och avgivande skolas rektor höras. Vid ett skolbyte svarar vårdnadshavarna för kostnaderna för skolresorna.

5. BEGREPPEN I LAGEN OM GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING OCH BEVILJANDE AV SKJUTS PÅ BASIS AV DEM

Farlig skolväg

Om skolvägen eller en del av skolvägen är farlig, är kommunen skyldig att ordna skjuts för den sträcka av skolvägen som anses vara farlig eller ersätta vårdnadshavaren för kostnaderna för skjuts eller ledsagning av eleven till skolan.

För närvarande är följande vägsträckor definierade som trafikfarliga för eleverna i i förskola och åk 1-6.

- ◆ att korsa eller färdas längs riksvägarna 8 och 13
- ◆ att korsa eller färdas längs Åsbackavägen för elever i åk 1-6 i Söderby skola
- ◆ att färdas längs Norra Terjärvvägen ända tills cykelvägen börjar vid Granöbyvägen
- ◆ att färdas längs stamväg 63
- ◆ att färdas längs Flygfältsvägen och Merjärvvägen för elever i åk 1-4 i Påras skola
- ◆ att färdas längs Flygfältsvägen för elever i åk 1-4 i Centralskolan ända fram till viadukten.

Kommunen har köpt in ett program Koululiitu, som utvärderar mångsidigt och objektivt de olika vägavsnittens trafikfarlighet. Vid utvärderingen används flera kriterier, de kriterier som väger tyngst är trafikmängden och hastighetsbegränsningarna. Vid ändringar i vägnätet eller andra omständigheter kan också de trafikfarliga vägavsnitten ändras på basis av Koululiitu-programmets värdering. Bildningsnämnden använder de gränsvärden som Koululiitu programmet använder för respektive åk. Bildningskansliet samarbetar med tekniska verket, vägmyndigheterna och polisen i trafikfrågorna.

Svår eller ansträngande skolväg

Kommunen ordnar skjuts för eleven eller ersätter elevens vårdnadshavare för skolresekostnaderna, om skolvägen är alltför svår eller ansträngande för eleven. Det krävs alltid expertutlåtande, oftast läkarutlåtande, för att skjuts skall ordnas på basis av att skolvägen är svår eller ansträngande. Utlåtandet ska förnyas varje år, om det inte till sin natur är av varaktig art. Om detta överenskomms skilt.

Utlåtande kan ges av läkare, psykolog eller en annan sakkunnig beroende på fallet. Av utlåtandet skall utöver orsakerna och motiveringen till skjutsbehovet framgå med vilket färdmedel den sakkunniga rekommenderar att eleven skjutsas. Av utlåtandet skall också klart framgå för vilken tidsperiod den sakkunniga rekommenderar att skolskjuts ordnas.

I första hand är taxiskjutsen alltid matartransport till bussen, om det inte finns särskilda skäl för ett annat arrangemang. Om busstrafik helt saknas, ordnas skjutsen med taxi.

GÄLLANDE LAGSTIFTNING

32 §

Skolresor

En elev i grundläggande utbildning eller påbyggnadsundervisning som har längre än fem kilometer till skolan har rätt till fri transport. En elev i förskoleundervisning som har längre än fem kilometer från hemmet till förskoleundervisningen eller från sådan dagvård som avses i lagen om barndagvård till förskoleundervisningen har rätt till fri transport hemifrån direkt till förskoleundervisningen eller från dagvården till förskoleundervisningen och från förskoleundervisningen hem eller till dagvården. En elev i grundläggande utbildning, påbyggnadsundervisning eller förskoleundervisning har rätt till fri transport också när den väg som avses ovan med beaktande av hans eller hennes ålder eller andra omständigheter är alltför svår, ansträngande eller farlig. Ett alternativ till fri transport är ett tillräckligt understöd för transport eller ledsagande.

Elevens dagliga skolresa som ordnas enligt 1 mom. får med väntetider inberäknade ta högst två och en halv timme i anspråk. Om eleven när läsåret börjar har fyllt 13 år eller om eleven får sådan specialundervisning som avses i 17 § 2 mom., får skolresan ta högst tre timmar i anspråk.

Om en elev antas till någon annan skola eller plats för undervisningen än den som avses i 6 § 2 mom., kan såsom villkor för antagningen ställas att vårdnadshavaren svarar för de kostnader som transporten eller ledsagningen medför.

Elever som väntar på transport skall ha möjlighet till handledd sysselsättning.

Kommunikationsministeriets förordning om belastning och säkerhetsarrangemang vid transport av skolelever och barn i dagvård. (553/2006)

1 § Tillämpningsområde

Denna förordning tillämpas på transport av barn i dagvård och transport av elever som deltar i förskoleundervisning, grundläggande utbildning och påbyggnadsundervisning samt utbildning på andra stadiet, då transporten ordnas som beställningstrafik av en kommun, samkommun, skola eller inrättning och transporten får statsunderstöd eller understöd av kommunen.

2 § Personbilars belastning

I en bil får förutom föraren transporteras högst så många passagerare som motsvarar det i registret antecknade antalet sittplatser. Om bilen är utrustad med extra bilbälten som är godkända för skoltransporter, får antalet passagerare på ett säte eller en rad säten vara högst:

Antal sittplatser Antal passagerare

1	2
2	3
3	5
4	6

På sittplatser som är belägna bredvid varandra får dock inte sitta flera än tre passagerare.

I en personbil som är registrerad för en förare och åtta passagerare får på varje sittplats som är minst 70 centimeter bred, med undantag för platsen bredvid föraren, transporteras två passagerare som får plats där. Det totala antalet passagerare får således vara 13, om alla passagerare är under 13 år vid läsårets början, i övriga fall 12.

Om även andra passagerare än de som hör till tillämpningsområdet för denna förordning deltar i transporten, räknas den maximala belastningen för de sittplatser som används för skol- och dagvårdstransporter enligt det antal sittplatser som förblir ledigt då de andra passagerarna tagit plats.

Det är förbjudet att använda den rad säten som finns längst bak i en personbil för skol- och dagvårdstransporter, om sätena är monterade med ryggen mot färdriktningen.

3 § Bussars belastning

I en buss får förutom föraren transporteras högst så många passagerare som motsvarar det i registret antecknade antalet sittplatser.

4 § Passagerarförteckning

Den som har beställt en transport skall ge transportören en undertecknad passagerarförteckning av vilken framgår passagerarnas namn, deras ålder vid läsårets början och skola eller läroanstalt. Förteckningen skall finnas i transportbilen från den 15 september varje läsår. Ändringarna skall antecknas i förteckningen senast den 15 varje månad. En passagerarförteckning är inte obligatorisk för dagvårdstransporter.

5 § Märkning av skol- och dagvårdstransporter

Transportbilen skall fram- och baktill ha en löstagbar skylt som har formen av en kvadrat på gul reflekterande botten, vars sidor är 40 centimeter långa med en 25 millimeter bred röd kant och i vars mitt finns en likadan svart figur som på trafikmärke 152, Barn, samt därunder med svart text "Skolskjuts". Skylten skall fästas så att dess övre kant är högst 150 centimeter ovanför vägytan. På personbilar får skylten också monteras på taket.

Den ovan i 1 mom. avsedda skylten får på personbilar ersättas med en gul kupa av minst en taxilyktas storlek som monteras utanpå taxilyktan eller i stället för den och på vilken det finns en likadan svart figur som på trafikmärke 152, Barn, och texten "Skolskjuts". Ljuset i kupan bör vara tänt under skol- och dagvårdstransporter.

Efter avslutad skol- och dagvårdstransport skall skylten eller kupan genast avlägsnas.

6 § Körrutt och hållplatser

Körrutten för bilar som används för transporter avsedda i denna förordning skall väljas så att passagerarna inte onödigt blir tvungna att korsa körbanan då de skall stiga in i eller ut ur bilen. Om transporten börjar eller slutar vid skolan skall passagerarna stiga in i eller ut ur bilen på en plats som är reserverad för detta och särskilt utmärkt på skolområdet eller i dess omedelbara närhet. Vid val av plats skall uppmärksamhet fästas vid att fordonstrafiken inte får äventyra säkerheten för dem som transporteras eller för andra som rör sig i området.

7 § Låsning av dörrar

Handtaget på inre sidan av dörren i en transportbil skall till sin konstruktion och placering vara sådant att dörren inte går att öppna oavsiktligt.

8 § Transportbilens hastighet

Den högsta tillåtna hastigheten för transporter som avses i denna förordning är 80 kilometer i timmen.

10 § Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2006.